

Mc. 9:30-37. 25ste zondag door het jaar, overige lezingen Wijsh. 2:12.17-20,
Jak. 3:16-4:3

Peter van Dael SJ

WIE ÉÉN ZO'N KIND ONTVANGT, ONTVANGT MIJ

Gewoonlijk zijn de eerste lezing, uit het Oude Testament, en de evangelielezing op elkaar betrokken. Op deze zondag zijn bij uitzondering de tweede lezing (uit de brief van Jacobus) en de evangelielezing op elkaar ingesteld. In beide lezingen komen na-ijver, eerzucht en twist aan de orde, maar ook de manier waarop je de vrede kunt bevorderen.

Jakobus

Jakobus heeft het over bittere jaloezie, egoïsme, conflicten, moordlust. Maar hij heeft het ook over vredelievendheid. Hij noemt dit laatste een van de vruchten van de *wijsheid van boven*. Hij noemt nog meer vruchten: wie wijs is van boven is ook zuiver, mild, meegaand, vol ontferming, onpartijdig en oprecht.

De evangelielezing

Ook in de evangelielezing gaat het over tweedracht en de weg naar de vrede. Na een reis door Galilea kwamen Jezus en zijn leerlingen aan in Kafarnaüm. Onderweg hadden de leerlingen klaarblijkelijk een twistgesprek gehad. Jezus had wel iets in de gaten, maar wist niet precies waar ze het over hadden. Toen ze in Kafarnaüm waren aangekomen, *vroeg hij hun: 'Waarover waren jullie onderweg aan het redetwisten?' Ze zwegen, want ze hadden onderweg met elkaar getwist over de vraag wie van hen de belangrijkste was.* Jezus, die al een tijd met zijn leerlingen was rondgetrokken om het Rijk van God, Gods nieuwe wereld, te verkondigen, werd al die tijd eigenlijk niet door hen begrepen. Zij verstonden dit rijk nog steeds in politieke zin. Jezus was in hun ogen de sterke man, die door het volk als zodanig zou worden erkend. In zijn kielzog hoopten ook zijn directe volgelingen belangrijke posten te gaan bekleden. Wie de belangrijkste plaats zou krijgen: daar hadden ze het over toen ze op weg waren naar Kafarnaüm. Ze waren eigenlijk geen haar beter dan de jaloerse ruziemakers waar Jakobus over schrijft. Ruzie en gekibbel, na-ijver en eerzucht, ook bij de vrienden van Jezus.

Maar Jezus waarschuwde zijn leerlingen: hij had een ander rijk voor ogen, een rijk van vrede, dat niet door overmacht kon worden gevestigd, maar alleen door de vredelievende wijsheid waar Jakobus van sprak.

Niet de belangrijkste, maar ieders dienaar

Jezus maakte een eind aan de ruzie van zijn leerlingen door aan te geven hoe ze zich moesten gedragen. Hij zei: *Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal zijn en ieders dienaar.* Met een zeker sarcasme sluit Jezus aan bij de heimelijke verlangens van zijn leerlingen, die zo graag de belangrijkste willen zijn. Maar hij draait het om, want in Gods nieuwe wereld is belangrijkheid heel anders dan wat de leerlingen denken.

Jezus onderstreepte zijn woorden met een symbolische handeling. Het zette een kind in hun midden en zei: *Wie in mijn naam één zo'n kind bij zich ontvangt, ontvangt Mij; en wie Mij ontvangt, ontvangt niet Mij, maar Hem die Mij gezonden heeft.* In de toenmalige wereld betekende het kind alleen maar een garantie dat de familie niet zou uitsterven, maar een eigen betekenis had het nog niet. In het evangelie krijgt het kind een bijzondere betekenis. Het representeert Jezus, ja, God zelf. Met dat onbelangrijke kind wordt ook de ander bedoeld die een beroep op ons doet ook al is hij of zij niet 'belangrijk', al is het een randfiguur.

Wat Jezus in het evangelie tegen zijn leerlingen zegt, zegt hij ook tegen ons: niet de eerste te willen zijn, maar dienstbaar. Het tegengif van eerzucht en twist, van haat en oorlog, wordt gevormd door dienstbaarheid. Een heel eenvoudig, klein gebaar kan al een begin van vrede zijn. Dit gebaar kan een weder gebaar oproepen. Zo komt een keten tot stand van gebaren van dienstbaarheid, als een tegenkracht tegen de spiraal van oorlog en geweld.

Anne Frank

Met kinderlijk optimisme heeft Anne Frank in een van haar opstellen een dergelijk proces beschreven: *Iedereen weet zelf, dat goed voorbeeld, goed volgen doet, geef dan dat goede voorbeeld dan zal het niet zo heel lang duren of de anderen zullen dat voorbeeld volgen... O waren we maar vast zo ver, was Nederland, later Europa en tenslotte de hele wereld maar vast tot het beseft gekomen dat het onrechtvaardig handelt... Hoe heerlijk is het, dat niemand een minuut hoeft te wachten met te beginnen de wereld langzaam te doen veranderen! Zoals bij zo ontzettend veel, zoeken de meeste mensen de*

rechtvaardigheid heel ergens anders, mopperen ze omdat hun zelf zo weinig daarvan toekomt. Open de ogen, wees zelf eerst rechtvaardig!...

Niet uitstellen, maar meteen beginnen. Geen grootse wereldidealen, maar klein beginnen, in je eigen omgeving, in Nederland... Het niet overlaten aan de ander, maar zelf het initiatief nemen. Het zijn de gedachten en de woorden van een kind. Maar de volwassenen kunnen ervan leren. Wat Anne Frank schreef kan ieder weldenkend mens in zijn beste momenten onderschrijven.

God laat zijn dienaar niet in de steek

Maar wanneer dienstbaarheid niet wordt beantwoord, ja zelfs vijandigheid oproept – zoals dat bij Jezus gebeurde - dan nog is het verhaal niet uit. Al onze goede verlangens, onze goede bedoelingen en onze goede daden komen ten slotte aan bij God. Dergelijke gedachten zullen in de politiek en het zoeken naar vrede in de wereld niet direct een rol kunnen spelen. Toch kan de gedachte dat alles bij God terechtkomt en in Hem geborgen is, ons behoeden voor wanhoop en frustratie, zodat we de moed niet opgeven en doorgaan met kleine vredelievende en vredestichtende gebaren, in dienst van de *vrede op aarde voor de mensen die God liefheeft* (Lc. 2:14).